

Könyvek, cikkek, hozzászólások

Cikkemben a MAGUS háttéranyagainak kezdeti megjelenésével, fejlődésével és jelenlegi állapotával, irányvonalaiával foglalkozok.

Mi is a MAGUS? Honnan tudjuk, hogy néz ki, milyen lehetőségeket hordoz, világot és játékot egyaránt tekintve, legyen szó akármelyik rendezvényről vagy csak egy otthoni játékról? Természetesen a nyomtatásban kiadott úgynevezett szabálykönyvekből. Már ezeknek a könyveknek a megismerése sem egyszerű feladat, és nem csak azért, mert ma már alig lehet beszerezni őket, de azért is, mert több is van belőlük. Azt hiszem, mindannyian egyetértünk, ha azt állítom, hogy a közös Ynev-kép (főleg a játékszabályok) kialakításában fő szerepe van a szabálykönyveknek. Ezekben a játék alkotói szóltak a leendő játékosokhoz, eléjük tárva a világot és a játék technikáit.

Mégsem a szabálykönyvek az egyetlen forrásaink. Már a MAGUS kezdeti időszakában, a KKUK (Kézikönyv Kalandozóknak és Útmutató Kalandmestereknek) megjelenése előtt is voltak hosszabb-rövidebb írások, fantasy magazinokban és alacsony példányszámú, rajongói fanzinokban, gondoljunk csak a Talizmánra, vagy a Guru magazin Rúna mellékletére. Ezekben főleg előzetesekkel, kisebb reklámokkal találkozhatunk.

Cikkeik zömmel megjelentek később valamelyik szabálykönyvben, netán az Interneten, de olyan is van, amelyik méltatlanul feledésbe merült.

A MAGUS közismertté válása után megjelent saját magazinja is, a Rúna. A több éven keresztül egyre kisebb rendszerességgel megjelenő magazin a MAGUS mellett mással is foglalkozva tárt az olvasók elé mind több részletet Ynevről. Kaszt- és vidékleírások, varázslatok, játéktechnikai tanácsok, kalandmodulok, sőt, novellák is jelentek meg benne. Természetesen az előzetesek és egyes anyagok könyvbeli megjelenés előtti formái (gondoljunk például a papokra, amiknek leírásaival később a Papok paplovagok kiegészítő könyvben találkozhattunk) mellett nyilván az önreklámozásra, a rajongók tájékoztatására is fordítottak energiát. Itt már megjelent azonban egy furcsa jelenség, ami máig tart, és jelenleg sok szempontból átveszi a fő vonalat a játékosoknak a MAGUS-ról szóló anyagok tekintetében. Ez pedig a kommunikáció kétirányúvá válása.

A levelezés és magisztérium cikkek ugyanis rendre lehetőséget biztosítottak arra, hogy az olvasók - igaz, akkor még csak a szerkesztőségbe küldött levelekben - kérdezhessenek, különböző problémákat vethessenek fel. Az MAGUS írói pedig reagáltak ezekre, általában többé-kevésbé hasznos válaszokkal.

Ugyanakkor - noha már a szabálykönyvekben is találkozunk némi ellentmondással egy-két könyv információi között - a levelekkel, a gyors, valószínűleg átgondolatlan válaszokkal kezdődött az igazi nagy káosz-teremtés, ami egyrészt a nagyobb „hitvitákhoz”, másrészt a Rúnák több helyen komolytalannak bélyegzéséhez vezetett, már ami a bennük foglaltak irányadóságát, forrásértékét jelenti. Ehhez persze nagyban hozzá tett alacsony példányszáma, rendszertelen megjelenése és a megszűnése utáni hiánya és hozzáférhetetlensége: sokan csak pletykákból értesültek a benne foglaltakról, később pedig az ismeretlenségtől való félelemmel tiltották ki szinte következetesen a Rúnában foglaltakat a játékokról, versenyekről, MAGUS rendezvényekről, annak ellenére, hogy nagyjából ugyanazok írtak bele, mint akiknek a játékot és a szabálykönyveket köszönhetjük.

Közben megjelent, pontosabban elterjedt az Internet Magyarországon is, noha azért még nem férhetett hozzá mindenki. De arra már elég volt, hogy a rajongók is szóhoz jussanak. Noha a Rúnában és az első szabálykönyvekben is ösztönözték az írók a rajongókat saját szabályok, saját világrészek kidolgozására, a játék során felmerülő technikai problémák megoldására, nagyon kevés kivétellel egyiket sem ismerhette meg a közönség. Az Internettel, különösen a MAGUS levelező lista megjelenésével azonban ez megváltozott, hiszen oda már elsősorban a rajongók írtak, sokat, változatos - és ellenőrizetlen - ötleteket. A ránk maradt cikkeket elemezve láthatjuk, hogy egyes írók megpróbálkoztak bekapcsolódni a levelezésbe, de minden bizonnyal elfogyott erejük vagy/és érdeklődésük, így a MAGUS lista anyagait túlnyomó arányban rajongóinak tekinthetjük. (De például létezik olyan, a MAGUS levelező listára felírt MAGUS cikk, amely Gáspár Andrásról származik, és a közelmúltban az Ynev.hu első cikkei között jelent meg, újra.) Nem csak ez nyomta rá azonban a „használhatatlanság” bélyegét, de valószínűleg az is, hogy kezdetlegeseek, bár akkor jók voltak, mára mind tartalmukban, mind stílusukban elavulttá váltak, noha több netes oldal is foglalkozott későbbi összegyűjtésükkel, a maga szempontjai szerint válogatva.

Az Internet azonban hozott még valamit: szép lassan a különböző cikkek megírásának és terjesztésének lehetőségét. Kisebb-nagyobb honlapok alakultak, ahol kezdetben a

szabálykönyvekből kiemelt részletek, összefoglalók, és rajongói cikkek jelentek meg. Ezek között szép lassan megjelentek mindenféle témák, kasztok, kalandmodulok, sőt, meséléstechnikával foglalkozó írások is, változó minőségben, és bármiféle hivatalos felügyelet nélkül. Hamar felmerült a cikkek összegyűjtésének igénye is, erre több próbálkozás is született, mai szemmel semmiképpen nem tekinthetjük már őket teljesnek. (Legutóbbi, azóta is bővülő, és a MAGUS történetének vitathatatlanul legteljesebb gyűjteménye a Kalandozók.hu oldalon található) Ennek - és annak következményeként, hogy az elérhető - nem feltétlenül a legérdemesebb - írásokat többen is ki szeretnék volna tenni honlapjukra, egyes írások öt-hat különböző helyen is megjelentek, ezek máig sok otthoni cikkgyűjteményben megtalálhatóak.

Valószínűleg a divatosság mellett az is hozzájárult a cikkek viszonylag nagy számához, hogy kiadói - ha úgy tetszik, hivatalos - oldalon kisé lehanyagolt a munka, a Rúna mellett lassan elapadt a szabálykönyvek forrása is, egyre többet kellett a rajongóknak várniuk nemcsak egy-egy regényre, de a játék kedvelőinek egy-egy szabálykönyvre, kiegészítőre is. A netes anyagok értéke megnőtt, hiszen egyrészt egyre többen jutottak hozzájuk, másrészt ez volt, ha valaki valami újdonságot szeretett volna találni kedvenc szerepjátékához. Ekkorra már megjelentek a minőségi anyagok is, hiszen volt, aki igényesen kidolgozott kalandmodulját - főleg a versenyek, rendezvények moduljaiba fektettek nagyobb energiát -, volt, aki kedvenc házi kasztját, vagy szabályelméleti fejtegetéseit, és többen alternatív szabályértelmezéseiket tették közkinccsé. Ez utóbbiak - a jól ismert „ez-meg az szerintem nem jó a MAGUS-ban, majd én megmondom, hogy legyen” kezdetű és elvű cikkek máig a leghaszontalanabbak, én nem is kiegészítőnek hívom őket, hiszen nem kiegészítenek, hanem átírnak, de ezt majd később, máshol. A lényeg, hogy elszaporodtak a MAGUS cikkek, talán tekinthetjük ezt az időszakot virágkoruk elejének.

Fellendülést hozott a cikkek terén a különböző alternatív MAGUS rendszerek

megjelenése, már az Új Tekercseket is ide sorolhatnám, bár az elég korai, de a D-20-as Alapkönyv, vagy az Új törvénykönyv is egy olyan alternatív rendszert tett az olvasók elé nyomtatott, ha úgy tetszik hivatalos formában (bár erről később még írok részletesen), amelyben szinte semmi nem volt értelmezhető, amit a régire megírtak. Újabb cikkek születtek, főleg a régi értékek átmentésének kísérletével, hogy egy-egy kasztot, mágiaterületet, vagy egyszerűen csak szabályt lehessen használni az új rendszerben is, noha az erőfeszítés a kezdeti lendület után mindenhol elapadt - a régi rendszer híveként és az újak káros hatásait látva, azt kell mondjam, szerencsére. Ez a cikkek számának növekedését, ám soha nem látott káoszt teremtett, amit már senki nem volt képes átlátni. Talán ez is hozzájárult a cikkek fokozatos elértéktelenedéséhez. Ahogy a különböző irányzatok közötti ellentétek - egészen kiadói szintig - egymás írásainak nyilvános leértékeléséhez (sokszor nyílt mocskolásához) vezetett (végiggondolva, valóban használhatatlan volt mondjuk egy jól megírt Első törvénykönyves alkaszt az Új törvénykönyv rendszerében), és többen fordultak el a MAGUS-tól is a nyilvánosság elé kerülő sárdobálások hatására - bár erről érdemes lenne valami statisztikát megnézni. Közben egyre többen jutottak Internethez, és egyre több vélemény, kritika is érte a cikkeket. Talán ez, és a körülmények bonyolultabbá válása (sokféle rendszer, átláthatatlan irodalom, növekvő ellentmondások) vezettek oda, hogy egyre kevesebb cikket írtak a rajongók? Hiszen úgy általában több negatív kritikát kapnak, mint dicséretet, főleg a kevésbé igényes, vagy gyéresebb ismerettel rendelkező ám lelkes írogatók. Ehhez jön, jött még a másik tábor kibékíthetetlen ellenérzése.

A dac, és „majd mi megmutatjuk” elven a cikkek között is megjelent az állást nem foglaló, sőt, rendszertelenséggel egyensúlyozó írások, egy netes rajongói magazin sorozat, a különféle Harsonák, amik nemcsak, hogy játékban alkalmazhatatlan dolgokkal voltak tele, de

„in game” stílusukkal saját hitelességüket ásták alá. Nem csoda, hogy teljesen kimerültek és eltűntek, noha új irányvonalat indítottak: aki nem akart a rendszerek között válogatni, netán ötletét, cikkét valamennyi rendszer játékosainak szánta, az is írhatott cikket, erre remek példát szolgáltatottak.

Persze ehhez a hanyatláshoz sok minden hozzájárult a fentiekén kívül is. A kiadói problémák, kinyilatkoztatások odáig fajultak, hogy egyes rajongói cikkeket támadás ért, jogsértéssel vádolták meg szerzőiket - noha nem hivatalosan, csak az internet nyilvánossága előtt, így nem csoda, hogy sokaknak ment el a kedvük attól, hogy írjanak. Ezzel együtt számos kisebb honlap megszűnt, egyszerűen a forgalom hiányában és/vagy ennek kölcsönhatásaként az írók kedve is elment, inaktívvá váltak, némelyik máig így „áll” az Interneten, több pedig mára teljesen eltűnt.

Ugyanakkor mára a kiadók emberei is „lesüllyedtek” a cikkek szintjére. Szabálykönyvek már nem jelentek meg, ha mégis, azok is kudarcnak volt tekinthető - gondoljunk csak például a saját rendszerű versenyeiről is kitiltott Új Bestiáriumra. A jogi viták, a sokféle rendszer, amely között nem volt könnyű dönteni, sőt, a fejlesztők távozásával és felhígulásával egyre kevesebb hozzáértés azok részéről, akik a kiadói székekben ültek, a szabálykönyvek utóéletét is meghatározták. Megjelent a „fölsleges szabálykönyvek” sora, a szerepjátékhoz kiadott, de játékban „használhatatlan”, bármiféle rendszert, szabályt nem tartalmazó Toron, majd az Északi szövetség érdekes irányt teremtett hivatalos vonalon is.

A szabálykönyvek megjelenése, nyomtatott folyóirat hiánya miatt a kiadóknak, a „hivatalos” embereknek sem maradt más választása, mint a netes cikkek. Az új rendszerek itt próbálták színesíteni palettájukat, gondoljunk az ÚTK-ból kimaradt fajok, kasztok netes közzétételére.

Időközben megjelent azonban egy, sajnos mai eredményét látva szörnyű jelenség: ez pedig a fórumok, később-közben a közösségi oldalak. Noha egyes korai fórumokon is folytatták tovább az írók, a „Nagyok” a közönséggel való kommunikációt, például Raoul Renier többször megszólalt az RPG fórumon, ezek jelentősége nem volt túl nagy. Igazából a Tuan fórumán kezdődött a nagy arányú „észosztás”, ami kellett is, hiszen egy új rendszerről volt szó, amit kevesen ismertek, sok minden hiányzott belőle és zsúfolásig volt

ellentmondásokkal és kiforratlanságokkal, volt hát mivel foglalkozni. Ehhez jött még az az ideális eset, hogy mivel kevés személy által íródott és friss volt, kompetensen szólhattak hozzá a kérdésekhez, amelyek - szerencsére - túlnyomó többségében a rendszerről szóltak.

A divat azonban folytatódott: a szakadás után megjelent azonban a DV fóruma is (később összemossa az Ynev.hu fórumával). A zuhanás folytatódott. Az íróknak egyébként sem volt sok lehetőségük - vagy csak kedvük? - írni, maradt hát a fórumozás. A rövid cikkek hamar kimerültek, kezdetben műhelyanyagok, összefoglalók tették hasznossá a fórumot, de már ezek sem cikk formájában jelentek meg, hanem nyelvezetében, szerkesztettségében csupán silány hozzászólás képében, aminek legnagyobb hátránya, hogy csak alig kereshetőek vissza, három napig tartó csodává degradálva még az értékes gondolatokat is. Hivatalosságuk is erősen megkérdőjelezhető, bár ez egy másik cikkem témája lesz.

Sajnos az említett fórumon azonban túlsúlyba kerültek a haszontalan, sőt, a kifejezetten káros hozzászólások is. Kétségtelen, hogy hízelgő, amikor a rajongók tömegével közvetlenül lehet beszélgetni, ha már a könyvírás nem megy. A rajongók pedig rajonganak, ahogy kell, de sajnos azon túl, hogy a regények titkairól, elvarratlan szálairól érdeklődnek, divatba jött hamar a világról kérdezni. Ez csak azért lett káros, mert az írók - kezdetben többen, akik ott voltak, később volt, akinek sikerült szinte kitérnie a többit; a dicsfényben tetszelegve megválaszolták ezeket a kérdéseket. Nem írták meg a felmerülő témákat könyvben, kiegészítőben vagy legalább cikkben, hanem megválaszolták őket. Azonnal, átgondolatlanul, sokszor hiányos háttérismerettel (hiszen a világ anyagának nagyságát tekintve már csak töredék jut egy-egy íróra). Szintén a szinte élő kommunikáció hozadéka, hogy miért is írna egy író cikket? Hiszen nem biztos, hogy az érdeklő éppen az olvasókat, főleg, ha azt nézzük, hogy egy igényes írás elkészítése, az utánajárás mennyi időbe kerül. Viszont a kérdés-hozzászólás felveti az aktuális érdeklődést, és az azonnali válasz, legyen bár átgondolatlan, csípőből adott, ott kitalált, akkor is kielégíti az igényeket, még ha szükségszerűen silányabb is, mint egy igényesen megírt szabálykönyv, kiegészítő, vagy csak egy cikk lenne.

A dolog megmaradt, jelenleg is inkább fórumozásra megy el az energia, aminek a

minőségét nem most tárgyalnám, az azonban tény, hogy szabálykönyveket nem kapunk, és a dolgok pár hét alatt elvesznek. Az esetleges fórumtörlésről nem is beszélek. Ugyanakkor bár az Internet mára mindenki számára elérhető, és szinte mindenki veszi is rá a fáradságot, hogy valamilyen formában jelen legyen rajta, továbbra is az a tapasztalat, hogy a rajongók, játékosok és olvasók csak kisebb fele aktív az ilyen Internetes oldalakon. Gondoljuk végig, egy kiadott szabálykönyv, de még egy magazin információi is sok helyre eljutottak, hiszen nemcsak, hogy ott volt azok polcain és játékkalmain, akik megvették őket, de meg is mutathatták (torzulás nélkül), bizony lemásolták, eltették, és még évek múlva is eredeti formájukban vették elő őket. Ezzel szemben még egy minőségi fórumos hozzászólást is csak a rajongók töredéke olvas el, egy hónap után már nem is emlékszik rá, hol találta, az információ pletykákon keresztül torzul, és egy-két fanatikus leszámítva hamar el is felejtik őket.

A rajongók pedig követik a példát. Egyébként is a fórumozás, meg a facebookozás a divat (ide sorolható akár több közösségi oldal is). Itt pedig különösen visszakereshetetlenek a cikkek és hozzászólások. Maradjunk csak hozzászólásoknál, ugyanis cikkek ma már alig születnek. Sokan írnak oldalakat a facebookon a különböző MAGUS témában, olyanok, akiknek jól láthatóan van mondanivalójuk. A divat azonban az, hogy az emberek már nem honlapot, hanem csak ilyen facebookon belüli oldalakat hoznak létre, aminek a látogatottságát mindenféle semmitmondó kérdésekkel igyekeznek fenntartani, értékes felvetések helyett tömegével kerülnek ki a poénok, vicces képek, amire sokan válaszolnak is, és értelmes cikkek helyett ilyen visszakereshetetlen, hasznavehetetlen dolgokra megy el az energia. Kevesen veszik a fáradságot arra, hogy igényesen szerkesztett cikket készítsenek belőle. A facebookra egyébként is majdnem fölösleges cikket írni, hiszen már egy hét múltán sem nagyon lehet egyszerűen hozzáférni.

Érdekes mérőföldkő volt ebben a folyamatban a hosszú idő után furcsa módon

meztörni látszó jég, a szabálykönyveket lassan elfeledő, de azért váró közönség által tavaly karácsonykor odadobott, többekévéb hívtalos kiegészítőnek szánt írás, amelyet már a kiadó is csak az Interneten tett közzé, azzal a részével most ne foglalkozunk, hogy az igénytelenséges és haszontalansága okán felháborodott közönség véleményeinek hatására pár nap múltán le is vették.

Sajnos a ma erősödő tendencia ez. Szabálykönyveket nem látunk már régen. A hivatalos (?) részről csak a rajongók szájízét eltalálni igyekvő „éppen ahogy gondolom” elvű hozzászólások dívnek. A rajongók

pedig már alig írnak, csöppnyi lelkesedésüket majdnem teljesen haszontalan hozzászólásokba ölik - tisztelet a kivételnek.

2014.06.20.

Szerző: Magyar Gergely

Forrás: Kalandozok.hu

Hozzászólás, vélemény, észrevétel:
magyargerhely@kalandozok.hu